

IN MEMORIAM HERMIEN WASSINK

(28 JANUARI 1952- 3 APRIL 2022)

Op zaterdag 2 april 2022 hield de Nederlandse Mycologische Vereniging voor het eerst sinds meer dan twee jaar de Floradag waarbij de leden aanwezig konden zijn. Tijdens die dag vertelden wij de aanwezigen dat het met de gezondheid van Hermien zeer slecht ging. Er ging een kaart rond om haar een bemoedigende groet te doen. Het was de bedoeling dat die kaart de daarop volgende maandag aan Hermien zou worden gegeven. Het mocht helaas niet zo zijn – op zondag 3 april is Hermien overleden. Op zaterdag 9 april waren veel mycologen aanwezig toen Hermien aan de aarde werd toevertrouwd op natuurbegraafplaats Schapenmeer in Vorden.

Hermien en Marinus werden lid in 1986. Blijkbaar was hun eerste kennismaking met de vereniging niet in alle opzichten even gemakkelijk, want na enkele jaren werd het lidmaatschap beëindigd. In 1996 werden ze opnieuw lid. In 2003 overleed Marinus (zie in memoriam Marinus Wassink in *Coolia* 47-1, p. 1 2004). Dat was een heel zware tijd voor Hermien en het duurde enkele jaren voordat ze haar mycologische bezigheden weer oppakte. Sindsdien ontwikkelde Hermien zich tot een zeer gewaardeerd en deskundig lid.

Waar veel mensen zich bezig houden met grote en opvallend gekleurde paddenstoelen, richtte Hermien, samen met Marinus, zich op wat we gewoonlijk 'klein spul' noemen, zoals korstjes en korstzwammen. Op de foto op de rouwkaart zien we Hermien met een loep naar zwammetjes op hout kijken, maar de korstzwammen op de foto zijn aanmerkelijk opvallender dan waar Hermien meestal naar keek. Voor een leek zien korstjes er eerder uit als een likje witte of gele of bruine verf op hout dan als een paddenstoel. Op het oog dus weinig spectaculair, al blijken korstjes vaak van een verborgen schoonheid wanneer ze onder de microscoop worden bekeken. Ook de Nederlandse namen wijzen op hun onopvallende uiterlijk; zo hebben we onder andere het Wissewasje, het Wazig wasje, en het Oploskorstje. En bruine korstjes zijn vaak Rouwkorstjes, het onderwerp van Hermiens laatste publicatie. Voor de studie van korstjes is doorzettingsvermogen vereist en liefst een collega-mycoloog die je bij je eerste schreden op dit pad kan helpen. Die hulp bood Hermien in een artikel (*Coolia* 50-1, 2007, pp. 21-23) over een zeer algemene korst met de toepasselijke naam Ziekenhuisboomkorst, vanwege de opvallende geur die aan een ziekenhuislucht doet denken. In het artikel geeft ze de beginnende mycoloog goede raad hoe je de studie van korstjes moet aanpakken en hoe je in de praktijk te werk moet gaan om de belangrijke kenmerken te kunnen waarnemen. Met dat artikel hoopte ze de drempel te verlagen om zulke paddenstoelen microscopisch te onderzoeken. Wellicht dat ook Hermien zo begonnen is: met studie van goed herkenbare soorten tot uiteindelijk ook de meest lastig op naam te brengen soorten. Daarbij bleek dat Hermiens kritische instelling bijna altijd leidde tot het vinden van de juiste naam, ook wanneer ze bescheiden alleen maar een voorlopige naam wilde geven en voor de zekerheid andere experts inschakelde.

Niet alleen determineerde ze haar eigen vondsten zeer zorgvuldig. Ze controleerde ook regelmatig vondsten van korstjes door andere paddenstoelenliefhebbers. Van veel vondsten werden foto's gemaakt die op internet te raadplegen zijn in de Verspreidingsatlas van Nederlandse paddenstoelen. Niet alleen maakte ze foto's, maar ook tekeningen van microscopische kenmerken, zowel van korstjes als van zakjeszwammen als deel van een ander project waar ze haar medewerking aan verleende. Voor dat project werd aan de groep mycologen die daaraan werkten collectief de Cool en van der Lekprijs toegekend. Ook leverde ze een bijdrage aan het meetnet paddenstoelen, een langjarig project waarmee de toestand van de Nederlandse paddenstoelen en van de Nederlandse natuur in kaart wordt gebracht.

De mycologen die zich met de studie van niet-plaatjeszwammen zoals korstzwammen en zakjeszwammen bezig houden, hebben een eigen werkgroep Cristella die twee maal per jaar, in het voorjaar en najaar, bijeenkomt. Een aantal bijeenkomsten van de werkgroep is door Hermien georganiseerd. En van de verslagen van die bijeenkomsten in ons verenigingstijdschrift was ze regelmatig medeauteur. Daarnaast was ze een regelmatige gast op de Binnenlandse Werkweek, en bij uitzondering ook op de Buitenlandse Werkweek. Zowel de vaak lange autorit daarheen als het feit dat er nog zoveel in Nederland te ontdekken valt, maakten dat haar werkzaamheden zich voornamelijk op Nederland richtten. Op excursies was Hermien een regelmatige en graag geziene bezoeker. Niet alleen woonde ze die bijeenkomsten bij, maar gedurende een aantal jaren verzorgde ze ook het excursieprogramma van onze vereniging.

Op werkweken kan het er zeer serieus aan toe gaan, en tot in de late uurtjes zijn de meest gedreven mycologen nog bezig hun vondsten op naam te brengen. Bij die mensen hoorde steevast Hermien – waar veel mensen al de voorkeur gaven aan nachtrust was zij nog met haar materiaal bezig. Dat waren momenten waarop ze ook graag met de andere nog bezige mycologen over andere zaken sprak. Na afloop van de nieuwjaarsbijeenkomst in Wageningen was het een traditie om met een groep mycologen te gaan eten. Hermien was hier bijna altijd aanwezig, want meestal zijn mycologen gezelliger en soms ook interessanter dan de paddenstoelen zelf.

Haar laatste artikel (Coolia 65-1, 2022, pp.13-25) betreft een verslag over één jaar onderzoek aan rouwkorstjes, een van de meest soortenrijke en lastige groepen van korstzwammen. Hiervoor werden in één jaar 120 collecties gemaakt, wat op sommige dagen resulteerde in een tas vol schors waar je dagenlang zoet mee was. En al dat schors had nog een ander nadeel: het neemt heel veel ruimte in je verzameling gedroogde paddenstoelen in. Het artikel geeft aan hoeveel ze al in die korte tijd van studie bereikt heeft. Zelf schrijven de auteurs: “Door een sprong in het diepe te wagen, veel materiaal te onderzoeken, te bewaren, en later opnieuw te bekijken, leer je veel. Sommige soorten zijn nu in twee minuten te determineren in plaats van in twee uur of twee dagen...” Aan het eind van dit artikel schrijven ze: “Aangezien er nog genoeg te ontdekken is, zal dit verhaal in de komende jaren waarschijnlijk nog wel een vervolg krijgen.”

Helaas kan ze zelf geen vervolg meer aan die studie geven. Maar het artikel is een monument voor een bescheiden, hardwerkende en bovenal sympathieke mycologe aan wie onze vereniging met dankbaarheid zal blijven denken.

Thom Kuyper, Bernhard de Vries, Anneke van der Putte, Inge Somhorst, Aldert Gutter